

Svenska Juridiska Mästerskapen 2021

Riksfinalfråga

Danska Gas- och Oljeföretaget AB (DGO) är ett svenskt företag som har gått in i på gas- och oljemarknaden. Företaget startades av kapten Henri Richard för ganska lång tid sedan som ett rederi på en av de mera entreprenörsinriktade öarna i Göteborgs skärgård. Dess affärsidé inom gas och olja, som utvecklats först på senare år, är att köpa dessa produkter till sådana villkor att de kan säljas vidare med god avans.

För ett antal år sedan gick företaget in på den kinesiska marknaden. Företrädarna för DGO förutsåg nämligen att Kina skulle behöva stora mängder energi för att kunna göra sig gällande på den internationella handelsmarknaden. Satsningen gick mycket bra och DGO har nu flera köpare i Kina som bolaget förser med gas och olja med hjälp av avancerade transportsystem.

Ett av de företag som DGO har samarbetat med är China International Offshore Oil Company (CIOOC). Detta bolag, som i dag leds av Madame Jane Béliveau, importerar stora mängder olika gaser avsedda för den kinesiska industrin. Detta sker genom att CIOOC tar leverans i olika hamnar i Kina för vidare transport till industrier inne i landet.

Samarbetet mellan företagen har reglerats i ett långtidskontrakt som löper över tio år. Två av de produkter som ingår i kontraktet är Naturgas (Liquefied Natural Gas, LNG) och Flytande biogas (Liquefied Bio Gas, LBG). Olika produkter avropas till vissa mängder under kontraktet. För att på ett effektivt sätt transportera naturgas där man inte har tillgång till ett rörnät får man kyla ner gasen till cirka -160°C , då den övergår i flytande form. Biogas som kyls ned kan användas och transporteras på samma sätt som flytande naturgas.

Parternas samarbete fungerade utmärkt under inledningen av löptiden av kontraktet. Sedan en tid tillbaka har DGO märkt ett visst missnöje från den kinesiska marknaden. Missnöjet riktar sig framför allt mot att gas- och oljepriserna hade sjunkit avsevärt på världsmarknaden med hänsyn till dels de varma vintrarna, dels en allmän tillbakagång i världshandeln. Dessa sänkningar i marknadspriset på gas- och olja kommer inte köparna till godo i olika långtidskontrakt som ingåtts. Trots detta har kapten Richard lyckats upprätthålla DGO:s kontraktsvillkor och gjort goda affärer.

Sedan kom utbrottet och spridningen av Coronaviruset.

Som en följd av utbrottet införde de kinesiska myndigheterna en omfattande nedstängning av all verksamhet för att försöka att hindra smittspridning. I denna strävan har man också infört karantän av människor i stor omfattning och resandet har till följd av detta minimerats. Det har i sin tur lett till att en stor del av företagen och statsapparaten i Kina har stängts ned under olika perioder. Detsamma gäller de hamnar där CIOOC ska ta leverans av den från DGO köpta gasen.

Pandemiutbrottet har också påverkat spotmarknad för olja och gas på ett markant sätt. På den marknaden säljs och köps bl.a. produkter på marginalen inom marknaden för omedelbar leverans och utan bindning i långa kontrakt. Priset på den gas som CIOOC köpt enligt långtidskontraktet med DGO

uppgår till USD 3.45 per m³. Priset på spotmarknaden ligger däremot betydligt lägre, nämligen på cirka USD 1.75 per m³.

Mot bakgrund av läget i Kina har CIOOC meddelat att bolaget inte kan fullgöra sina förpliktelser att ta emot godset enligt köpekontraktet med DGO och betala priset. CIOOC hänvisar i detta sammanhang till en klausul i parternas långtidskontrakt. Klausulen har följande lydelse på svenska.

Force Majeure

The following events qualify as Force Majeure.

- a) war (whether declared or not), hostilities, invasion, act of foreign enemies, extensive military mobilization;
- b) civil war, riot, rebellion and revolution, military or usurped power, insurrection, act of terrorism, sabotage or piracy;
- c) currency and trade restriction, embargo, sanction;
- d) act of authority whether lawful or unlawful, compliance with any law or governmental order, expropriation, seizure of works, requisition, nationalization;
- e) natural disaster or extreme natural event;
- f) explosion, fire, destruction of equipment, prolonged break-down of transport, telecommunication, information system or energy;
- g) general labour disturbance such as boycott, strike and lock-out, go-slow, occupation of factories and premises; or
- h) any other similar event.

A party invoking this Clause is relieved from its duty to perform its obligations under the Contract and from any liability in damages or from any other contractual remedy for breach of contract.

CIOOC hänvisar också till ett s.k. force majeure-certifikat utfärdat av China Council for the Promotion of International Trade, vilket är en statskontrollerad organisation i Kina. Enligt certifikatet är alla kinesiska företag fritagna från sina avtalsrättsliga förpliktelser med hänsyn till utbrottet av coronaviruset.

Kapten Richard på DGO tar emot meddelandet från Madame Béliveau på CIOOC med bestörtning. I sitt svar avvisar han påståendet om att det skulle vara fråga om en force majeure-situation enligt avtalet. Dessutom finns det ju tusentals hamnar i Kina där gasen skulle kunna levereras för vidare transport till de slutliga köparna. Dessutom skulle CIOOC kunna avvakta ett tag för att senare ta leverans.

Madame Béliveau på CIOOC ställer sig frågande till synpunkterna från DGO eftersom CIOOC har fått ett force majeure-certifikat. Kostnaderna för att ta emot leveransen i andra hamnar skulle dessutom bli väldigt höga. Enligt henne är CIOOC befriat från eventuella följder av att leveranser inte tas emot med hänsyn till pandemin. Men om kapten Richards är villig att diskutera situationen tar Madame Béliveau gärna emot honom.

De träffas därför på neutral mark i Stockholm. Parterna vill gärna fortsätta göra affärer men de kan inte lösa den uppkomna situationen med hjälp av avtalen. Madame Béliveau framhåller då att CIOOC kan tänka sig att gå med på att ta leverans mot att priset sänks till det som motsvarar priset på spotmarknaden. Detta skulle dock kräva att man förhandlade om kontraktet.

Kapten Richards blir upprörd över förslaget. Det är enligt honom inte möjligt att enligt avtalet omförhandla kontraktet på grund av s.k. hardship. Inte heller innehåller den lag som gäller för avtalet någon möjlighet att förhandla om avtalet.

Leveransen av kommande laster av gas ligger bara veckor bort och dessutom gäller tvisten övriga leveranser som skulle ha skett eller kan komma att ske under hela långtidskontraktets löptid. För att inte förlora någon tid vill kapten Richard att DGO omedelbart stämmer CIOOC för att i processen få fastställt att bolaget är förpliktat att fullgöra avtalet – såväl beträffande de nu planerade leveranserna som alla andra leveranser under kontraktets löptid – till det avtalade priset. Vidare vill DGO få fastställt att CIOOC är skadeståndsskyldigt med hänsyn till avtalsbrottet att inte ta leverans eftersom DGO blir stående med fartygen utanför hamnarna under långa tider. Följande klausul är då av intresse.

Law and Jurisdiction

This Agreement is governed by and shall be construed in accordance with the laws of Sweden. The parties submit all their disputes arising out of or in connection with this Agreement to the exclusive jurisdiction of the Courts of Sweden.

Kärandelaget företräder DGO och svarandelaget företräder CIOOC.

De tävlande lagen ska med utgångspunkt i de redovisade omständigheterna utveckla rättsliga resonemang för sina yrkanden och ståndpunkter.

Omständigheterna får inte ändras men kan kompletteras. En invändning kan framställas mot ett hypotetiskt huvudpåstående. Att kärandelaget inte fört ett visst rättsligt resonemang hindrar alltså inte att svarandelaget från att invända mot ett resonemang som om det hade framställts. Omvänt får kärandelaget bemöta viss rättslig invändning även om svarandelaget inte har framställt denna.